hledávce okresní nemocenské pokladny v Hrotovicích, nejsou nesporny a pokladna tato je popírá jak co do výše, tak i co do správnosti. Kompensando uplatňované pohledávky E. D. zakládají se však na titulu soukromoprávním a politické úřady nejsou příslušny rozhodovati spory o nich. Nejsou tedy pohledávky ty způsobilé ke kompensaci, kterou by nárok okresní nemocenské pokladny v Hrotovicích mohl býti prohlášen zaniklým, a proto bylo tuto námitku E. D. odmítnouti«. Stížnost navrhující zrušení naříkaného rozhodnutí, pokud neuznalo možnosti kompensace protipohledávky stěžovatelovy s vykonatelnou pohledávkou pokladny, uplatňuje, že jde o pohledávky vzájemné, správné a stejnorodé (§ 1438 o. z. o.). O stížnosti uvážil Nejvyšší správní soud toto: Z naříkaného rozhodnutí nelze vyvoditi, že by úřad byl vyloučil kompensaci s protipohledávkou stěžovatelovou z důvodu, že jde o pohledávku soukromoprávní a že takovou pohledávku s pohledávkou veřejnoprávní kompensovati nelze. Žalovaný úřad omezil se na výrok, že žádaná kompensace jest vyloučena proto, poněvadž protipohledávka stěžovatelova jest sporná a politický úřad není povolán o její správnosti rozhodovati. Úřadu bylo třeba přisvědčiti. Není na sporu, že protipohledávku, o kterou tu jde, stěžovatel uplatňuje z titulu soukromoprávního — za povozy poskytnuté nemocným členům pokladny. Protipohledávku tu podle spisů protistrana popřela jak co do správnosti, tak co do výše. Podle §§ 1438 a 1439 o. z. o. nastává kompensace jen, je-li protipohledávka po právu čili správnou; protipohledávku protistranou popřenou nelze však považovati za správnou potud, pokud neuznal příslušný k tomu soud, že jest po právu; že by se tak bylo stalo, stížnost netvrdí a ze spisů neplyne. Jest tedy naříkaný výrok žalovaného úřadu ve shodě se zákonem. Z úvah těchto dospěl Nejvyšší správní soud k zamítnutí stížnosti.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 20. dubna 1927, č. 8127/27.)

Řízení. — Stížnost vytýká především vadnost řízení, již spatřuje v tom, že úřady správní neprovedly stěžovatelkou nabízené průvody a nevyslechly stranu o výsledcích před vydáním rozhodnutí. Výtka ta není důvodna. Ani zákon o pojištění dělníků pro případ nemoci ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z., ani pozdější normy jej novelisující nevytknuly úřadu pro řízení ve sporech mezi nemocenskými pokladnami a zaměstnavateli — a o takový spor zde jde — nijaké všeobecné směrnice, zejména nevytyčují požadavek osobního slyšení stran ve věci s předestřením průvodů. Bylo by ovšem podle všeobecných zásad, platných pro řízení správní vadou řízení, a to vadou podstatnou ve smyslu § 6 zákona o správním soudě, kdyby straně nebyl sdělen skutkový podklad rozhodnutí a tak jí byla odňata možnost účinné obrany. To se však v daném případě nestalo. Stěžovatelce byly v rozhodnutích I. a II. stolice sděleny veškeré rozhodné skutkové momenty a dána jí tím příležitost zaujmouti k nim své stanovisko jak po stránce skutkové, tak i po stránce právní, kteréžto příležitosti strana také ve svých opravných prostředcích použila. Svědky stěžovatelkou vedené úřad sice neslyšel, nemusil však tak učiniti, když přednes stěžovatelčin, těmito důkazy opřený, vzal za pravdivý.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 3. května 1927, č. 9304/27.)

K pojmu domáckého dělníka podle § 1, odst. 2 n. z. — Stěžovatelka líčila ve svém odvolání na ministerstvo svůj poměr k M. Č. takto: »Tvrdím opětně, že jsem M. Č., která se výrobou rákosového zboží po živnostensku zabývá, dodávala rákos, z něhož mně jmenovaná odváděla hotové zboží v nestejných dobách (podle dřívějšího odvolání dělo se tak obyčejně dvakráte týdně). Proto byla placena od kusu při převzetí zboží.« Na tomto přednesení a na nesporném faktu, že poměr tento trval od 17. července do 8. září 1923 a že Č. v době té dodávala rákosové výrobky jedině stěžovatelce, vybudováno jest naříkané rozhodnutí. Hodnotě zmíněnou činnost žalovaný úřad usoudil, že jde

o případ povinného nemocenského pojištění M. Č. podle § 1, odst. 2. n. z., podle něhož pojištěni jsou také domáčtí dělníci, t. j. osoby, jež nejsouce živnostníky podle řádu živnostenského, pravidelně a nikoli pouze příležitostně vykonávají živnostenské práce na zakázku jednoho nebo několika zaměstnavatelů mimo dílnu zaměstnavatelovu. Předpis ten váže pojistnou povinnost domáckých dělníků na předpoklad, že osoba, o jejíž pojistnou povinnost jde, koná živnostenské práce pravidelně a nikoli pouze příležitostně. Z protikladu tohoto vysvítá, že jest požadavkem zákona, aby konání práce nebylo se zřetelem k obvyklému zaměstnání zjevem toliko nahodilým, ojedinělým, nýbrž trvalým, a tvořilo tak řádný zdroj příjmů osoby pracující. Podle naříkaného rozhodnutí založil žalovaný úřad své rozhodnutí na skutkovém zjištění, že M. Č. byla u stěžovatelky zaměstnána jako domácká dělnice pravidelně. Pro toto zjištění měl dostatečný podklad v nesporné okolnosti, že M. Č. pro stěžovatelku zhotovovala rákosové výrobky od 17. července do 8. září 1923, a to výhradně, a ve vlastním seznání stěžovatelčině, že výrobky ty, zhotovené z rákosu jí stěžovatelkou dodaného, odváděla obyčejně dvakráte týdně. Přihlédne-li se ještě k tomu, že práce pletařů rákosového zboží v domácnosti za součinnosti členů rodiny osoby pracující jest na Bakovsku obvyklým domáckým průmyslem — jak stížnost sama uvádí — nelze shledati nelogickým, když úřad na tomto skutkovém podkladě hodnotil práci Č. pro stěžovatelku podle pojmových kriterií shora vytčených jako zaměstnání povinně pojištěné podle § 1, odst. 2. nemocenského zákona. Nejsou tedy důvodny námitky stížnosti, brojící proti tomuto zjištění, stejně jako jest bezdůvodný náhled stížnosti, že M. Č. nebyla dělnicí stěžovatelčinou, nýbrž samostatnou živnostnicí. Okolnost, že Č. práci tu provozovala p o ž i v n o s t e n s k u, t. j. s úmyslem výdělečným, náleží právě ku pojmovým znakům domáckého pracovníka (arg. § 1, odst. 2. »živnostenské práce«), stejně i okolnost, že byla placena od kusu. Domácká práce, jak ji stížnost správně líčí, jest konána zpravidla ve volných chvílích jako vedlejší zaměstnání za součinnosti celé rodiny mimo dozor zaměstnavatele, nepřipouští proto již svou povahou mzdy časové, nýbrž jen placení od kusu (mzdu akordní). Líčíc takto činnost M. Č., připouští tím stížnost sama, že nelze Č. považovati za s a m o s t a t n o u ž i v n o s t n i c i p o d l e ž i v n o s t e n s k é h o ř á d u, ježto podle čl. V. lit. e) cís. pat. z 20. prosince 1859, č. 227 ř. z., nepodléhají ustanovení živnostenského řádu do kategorie domácího vedlejšího zaměstnání spadající a vlastními členy domácnosti provozovaná výdělečná odvětví.

Pensijní pojištění.

(Sděluje min. rada D r. B r o n i s l a v W e l l e k.)

V y l u č o v á n í p o j i š t ě n c ů z ú ř e d n í m o c i d o z o r č í.

Naříkaným rozhodnutím vyloučilo ministerstvo soc. péče k žádosti firmy Sfinx v Petržalce, používajíc dozorčího práva podle § 78 zákona, ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n. stěžovatele Jana Budaie, Gustava Cílka a Rudolfa Cílka, strojníky jmenované firmy, kteří až do vydání naříkaného rozhodnutí byli u Zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Bratislavě právoplatně pojištěni, s účinností ode dne doručení rozhodnutí toho, z pensijního pojištění, poněvadž činnost jejich je v podstatě činností dělnickou, manuelní, která — třeba kvalifikovaná — nezakládá podle § 1, odst. 1 cit. zákona pojistné povinnosti.

O stížnosti do rozhodnutí toho podané uvážil Nejvyšší správní soud toto:

Stížnost vytýká v prvé řadě, že ustanovení § 78 pens. zák., dle něhož žalovanému úřadu přísluší jen dozor nad Všeobecným pensijním ústavem, neopravňuje jej, aby jako dozorčí orgán rozhodoval o tom, zda stěžovatelé podléhají pensijnímu pojištění, a to tím méně, když tito právoplatně k pojištění byli přihlášeni, takže naříkaným rozhodnutím bylo do nabytých práv jejich zasaženo. Rozhodl-li žalovaný úřad přes to o po-